

August millegi erilisega ei üllatanud

Ain Kallis

Soojapoolsel niiskel lõikuskuul sai nii seeni korjata kui viljagi lõigata.

Foto: Kirsi Lattu

Mõnel aastal on augustikuu rabanud kas kuumarekorditega (aastal 1992 mõõdeti Võrus 35,6 kraadi) või sademete kogusega (1987. a Haanjas 351 mm, 2002 aga Valgas 0 mm!).

Lumi polnud kaugel

Kui meteoroloogia ja hüdroloogia instituudis ilmaandmed kokku said loetud, selgus, et riigi keskmine õhutemperatuur oli seekord 15,8°, mis teeb 0,3 kraadi üle pikaajalise keskmise ehk normi. Kõige soojem oli saartel (Vilsandil 17,7 ja Ristnas 17,4 kraadi), jahedama paigana püüsid tuntud külmapoolused Jõgeva 14,9 ja Kuusiku 15,0 kraadiga.

Sama keskmine oli arvatatud ka mulluse augusti kohta, ainult et nüüd saadi kõige soojemal päeval kraadiklaasi näiduks Pärnus 25,9, tollal aga 30 pügalat.

Endiselt kannatasid kontsertide korraldajad: näiteks Tartus suurel balletiõhtul oli lauluväljakul vaid 12–14 kraadi sooja! Kui luiged lavalt lahkusid, polnud lumi kaugel. Säärane tunne oli.

Riigi majanduslik surutis ei avaldunud kuigivõrd saadud vihmakogustes – seda tuli paljudes paikades rohkem kui vaja, Eestis keskmiselt 92 mm ehk 117% normist.

Üksnes Kagu-Eesti pääses kuivema nahaga (Võrus vaid 45 mm ehk 55%, Valgas 64 mm). Kõvasti sai kastetud Kuusiku – kuuga 166 mm (212% normist), sellest neljandik tuli alla 14. kuupäeval.

Parajalt oli augustis nii päikest kui äikest. Põltsamaa lähedal Umbusis pildistati trombi (vähemalt lehterpilve), Väinamerel aga vesipüksi.

Kogu suvi oli soojapoolne, sademeid tuli aga päris palju – kolme kuuga Eestis keskmiselt 299 mm. Nii et suvi kuulus seega läbi aegade märjemate sekka (mullu 330 mm).

Ilmast mujal ja muiste

Bill Billi vastu – umbes sellised olid kümnekond päeva tagasi uudiste pealkirjad ookeani taga.

Nimelt katkestas kolmanda kategooria orkaan Bill väga järsult oma USA nimekaimust ekspresidendi Bill Clintoni puhkuse Bermuda saarel.

Hillary ja Bill Clinton tahtsid üheskoos veeta romantilise nädala seasel saarel, et vääriliselt tähistada tütrele “alusepaneku” aastapäeva. Lähenev vägev torm rikkus aga kõrgete külaliste plaani.

Ja mitte ainult neil: ka praeguse USA presidendi Barack Obama puhkus Massachusettsis oli häiritud (see ei ole esimene kord, kui USA presidendid taanduvad orkaanide ees – Isabel ajas omal ajal Valgest majast välja Bushi).

Palju suurema häda tõi Kagu-Aiasse tugev taifuun nimega Morakot (tai k smaragd). Ainuüksi Taiwani saarel hukkus tormi-iilides, murdlainetes ning mudalaviinides 600–700 elanikku. Torm tegi paksu pahandust ka New Yorgis, kus laastas suure osa Keskpargist. Vigastada said kümned inimesed.

1909. aasta august oli Tartus jahe (14,5°) ja niiske (84 mm).

Lehtedele anti teada:

- Schweitsi kantenis Tessinis tuleb iga 150 inimese kohta 6 hinge, kes üle 70 aasta vanaks elavad ja iga tuhande peale 10, kelle elupäevad üle 80 aasta ulatavad.

Selle nähtuse põhjust arvatakse rikkalikust päikesepaistest tulevat. Nüüd on ka meil veel päikesepäevad, katsutagu siis mitte üksi vees supelda, vaid ka võimalikult “päikesevannisid” võtta, vähemalt tükk aega palja kehaga päikese paistel olla.

- Jõgevalt. Heinasaak oli kaunis kehv, nii et põllumees nukralt tulevikule vastu peab vaatama, kuidas “sarvepäid” ületalve saab pidada.

- Pärnu Jakobist. Heinakasv oli väiksepoolne, sest et seda kevadine kauakestev vilu ja pärastine kuiv takistas. Mõnedel liguneb hein juba mitu nädalat vee sees.

- Mesinikkudele. Pikalt vältavad vihmased ja külmad ilmad ei lasknud mesilasi tööd teha. Kui meie endi loomakesed saatuse hooleks jätame, siis on jõulu ajaks enam kui pooled mesipuud nälja ohvriks langenud.